

Worksh Siófokon

A Publika Magyar Könyvtári Kör, a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Somogy Megyei Szervezete és a siófoki Városi Könyvtár szervezésében 2003. október 28-án Siófokon találkoztak Somogy megye és a Balaton-környék könyvtárosai, valamint Erdélyből érkezett kollégáink. A szakmai napon betekintést kaptunk az európai és hazai közkönyvtári programok, tervek körébe, megismertük az elért eredményeket, bővítve tájékozottságunkat az elektronikus információs források ismerete terén.

A rendezvény alkalmat nyújtott arra, hogy megismerjük más típusú közgyűjtemények, jelen esetben a múzeumok gondjait, problémáit, jövőképét.

Billédiné dr. Holló Ibolya, a Pulman-projekt magyarországi koordinátora a közkönyvtárak európai nagy projektjeiről, a várható trendekről és az ezekhez kapcsolódó hazai programokról beszélt, *Payer Barbara*, a Könyvtári Intézet munkatársa pedig bemutatta a Pulman digitális útmutatót, hogy segítségünkre legyen az elektronikus Európa megvalósításához vezető teendők kidolgozásában, megvalósításában.

Meghallgattuk *dr. Praznovszky Mihálynak*, a veszprémi Eötvös Károly Megyei Könyvtár közelmúltban kinevezett igazgatójának gondolatait a könyvtár által nyújtott szolgáltatások terén szerzett friss benyomásairól, s a könyvtárak, múzeumok és levéltárak együttműködési lehetőségeinek eddigi tapasztalatairól, jövőbeni lehetőségeiről.

Ezt követően *dr. Winkler Ferenc*, a Somogy Megyei Múzeum igazgatója vázolta az intézmény jövőképét, a szolgáltatások kiterjesztésének, a közgyűjtemények együttműködésének lehetőségeit a muzeológus szakember szemszögéből.

A helyi közkönyvtári szolgáltatások társadalmi méretű hasznosíthatóságáról a siófoki Városi Könyvtár igazgatónője foglalta össze röviden gondolatait, s a könyvtár kiadványát ismertetve bemutatta, hogyan is valósítható meg mindez a gyakorlatban. A Városi Könyvtár a közelmúltban jelentette meg a *Széles a Balaton vize...?* című kötetet. A Balaton vízállása körüli aktualitást megragadva százhetven év sajtójából közöl válogatást, melyet átolvasva 1836-tól kezdődően napjaink parázs vitákat kiváltó eseményeiig nyomon követhető a tó élete és a vele kapcsolatban vélelment formáló ember látásmódja.

A kiadvány fő forrása, a Balatoni Archív Sajtóadatbázis, helyi könyvtári szolgáltatásból indult (helytörténeti gyűjtemény mikrofilmtára), a Balaton környéki könyvtárak együttműködésével pályázati forrásból jött létre, s az internetnek köszönhetően már országos, illetve világméretben is tanulmányozható a régi Balaton körüli sajtókiadványok két jelentős periodikuma, a Balaton és a Balatoni Kurír.

A kiadvány háttéréül szolgáló archív sajtóadatbázis elérhető a <http://www.biblioteka.hu/mikrofilm/index.html> és <http://konyvtar-siofok.hu> internetcímeiken.

A hasznos találkozót délutáni beszélgetés zárta, melynek során külhoni kollégáink a digitalizáció erőteljes folytatásának szükségességét hangsúlyozták, ami a világháló segítségével valóban határtalanra teszi kapcsolatainkat és az információ szabad áramlását.

Dr. Fazekasné Mulesza Olga
igazgató
Városi Könyvtár, Siófok

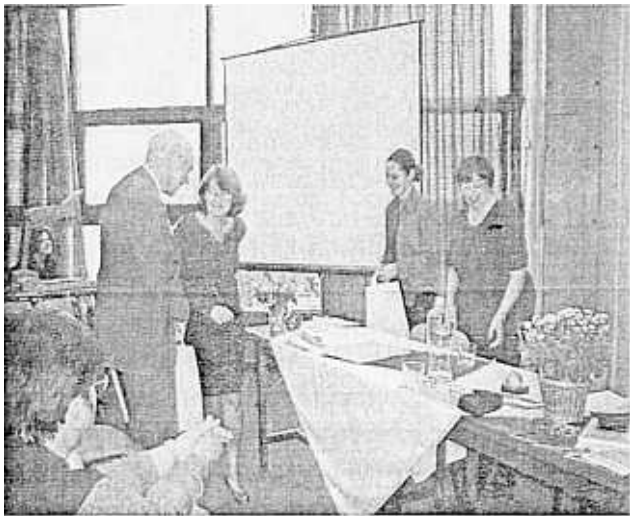
Az információszabadság fogalma többféle megközelítésben*

Konferencia a szegedi Somogyi-könyvtárban 2003. október 18.

Az információszabadság fogalma az utóbbi évek egyik kulcsfogalmává vált, s nem kizárólag az információk hagyományos és természetes gyűjtő, megőrző és szolgáltató intézményeinek szakterületein, hanem az élet minden területén. Megkockáztatom: talán egy kicsit elcsépeltté is vált a kifejezés, sok más mellett ezt is divat lett használni, s – személyes tapasztalat! – még mi, könyvtárosok sem mindig tudjuk, mit is takar ez a fogalom pontosan. Ezzel kapcsolatban egy rövid történetet engedjen meg a kedves olvasó:

„Mi is ez?” – a magát kérdező könyvtáros töpreng, homlokát ráncolja, miközben megpró-

* A konferencia egyik dán vendégének előadását e számunkban olvashatják, a 18. oldalon, másikké januárban jelenik meg.

A fotón balról jobbra Flemming Thøgersen előadó, Szőkefalvi-Nagy Erzsébet könyvtárigazgató, Tóth Zsófia tolmács és Marion Thøgersen előadó

bálja összegereblyézni emlékezetében a szerteszt heverő infogondolatok nyesedékeit, hátha azok összeállnak valamiféle elfogadható szakmai szintű kazallá... hű, az infós kiskésit, nem megy..., de kivágja magát, s próbálja elhiteni veled: emészthetetlen a cím, amit a rendezvénynek adtál, szóval kivágja magát, imígyen: „na..., az információ szabad száguldása, vagy áramlása, vagy mi a szösz...”

Megnyugtató: egy mondatban alighanem lehetetlen meghatározni, mit takar a fogalom.

Ezek voltak azok a gondolatok, melyekből kiindulva az *Összefogás a könyvtárakért* rendezvénysorozat keretében, októberben, szakmai programjaink között az információs szabadságról konferenciát szerveztünk.

Az információs szabadság témakörének főbb elemei – terjedelmi korlátok miatt csak – érintőlegesen, címszavakban:

- az információhoz való szabad hozzáférés alkotmányos joga mint az információs társadalom és a demokratikus jogállam működésének alapfeltétele (1997. évi CXL., „könyvtári” törvény)
- az információs szabadság és a szellemi szabadság szoros összefüggése
- az IFLA 1997-ben létrehozott FAIFE programja (az információkhoz való szabad hozzáférés és a kifejezés szabadsága)
- vélemény- és szólásszabadság (az ENSZ emberi jogokról szóló 19. pontja)
- a társadalom ügyeiben való informált részvétel, melynek feltétele az államapparátus információinak nyilvánossá tétele, a nyílt közigazgatás
- információs szabadság és adatvédelem

- elektronikus demokrácia
- egyéni információs jogok és on-line privát szféra
- információs szabadság és üzleti titok
- közháló-elv (a Magyar Teleház Szövetség célja: az önkormányzati intézmények közérdekű adatainak gyűjtése)
- a kormányzati átláthatóság és annak on-line formái

Szakmai napunkon, melyre Csongrád megyei könyvtárosokat hívtunk meg, négy előadás hangzott el. *Rátkai Erzsébet* (Somogyi-könyvtár, Szeged) a könyvtári szolgáltatások szerzői jogi kérdéseiről beszélt, *Vida Andrea* (Szegedi Tudományegyetem Egyetemi Könyvtár) Egyetem és információ – egyetemes információ címmel adott tájékoztatást. A délutáni program keretében két dániai előadónk tolmácsolásában tájékozódunk az információs szabadság megvalósulásának társadalmi jelentőségéről. *Flemming Thøgersen* (Stadsbiblioteket i Lyngby, Denmark) Információs szabadság és szellemi szabadság a dán könyvtárakban és *Marion Thøgersen* (Rebak Söpark, Hvidovre, Denmark) A civil szféra, a népfőiskolák hagyományai Dániában címmel tartotta meg előadását.

Könyvtárunk évek óta tart kapcsolatot dániai könyvtárosokkal, a dán Demokrácia Alapítvány segítségével Csongrád megyei könyvtárosok csoportja vett részt tanulmányúton 1999 decemberében Koppenhágában. A Dániában megismert társadalmi viszonyok, a jól működő társadalmi önrendelkezés, a polgárok aktív részvétele közös ügyeik menetében, a könyvtárakban folyó munkába való betekintés a mai napig arra ösztönöz bennünket, hogy a skandináv mintákat tovább tanulmányozva próbáljunk mi magunk is tenni a magyarországi helyzet javulásáért.

Konferenciánk megrendezésével az volt a célunk, hogy ösztönözzük magunkat: a napi rutin-feladatok teljesítésén kívül minél szélesebb látókörrrel végezzük munkánkat. Szerettünk volna rámutatni, hogy milyen jelentősége van könyvtáros és könyvtárhasználó számára az információ-robbanásnak, hogyan kell az információt jól kezelni, használni, és milyen jelentősége van, lehet a napi tájékoztatásban.

A délutánt követlen beszélgetés zárta, melyen szót ejtettünk a további együttműködés lehetőségeiről is.

Juhász Zoltánné